

AUGUSTE VERRAERT.

In de volgende bijdragen zullen wij enige aandacht schenken aan de Oostendse stadsarchitecten van rond en kort na de laatste eeuwwisseling. Maar laat ons de hiërarchie respecteren en alvast beginnen met een nota over Auguste VERRAERT, de man die meer dan 40 jaar de dienst Openbare Werken leidde.

Auguste-Jean-Baptiste VERRAERT werd op 31 dec. 1861 te Bredene (Sas) geboren. Zijn vader was een veearts, zijn grootvader was de eerste directeur der Zeevaartschool geweest. A.V. deed zijn studies aan de Gentse Hogeschool en behaalde er het diploma van "Ingénieur des Constructions Civiles". Hij deed 1 jaar stage te Tournai, alwaar hij het Burgerlijk Hospitaal bouwde.

A.V. huwde Laure DE FRE ; ze woonden eerst in de Jozef II straat en nadien in de IJzerstraat 20. Daar werkte A.V. met enkele tekenaars.

In 1889 vinden we A.V. al vermeld als Ere-Ingenieur bij Bruggen en Wegen. Op 17 sept. van dat jaar benoemde de Gemeenteraad hem tot Ingenieur van de Dienst Openbare Werken, ter opvolging van E. DE CUYPER. Onder zijn leiding werkten de architecten VANDAMME, RAOUX, VANDEWINCKEL, CLEMENT en VANHILLE. Het is zo dat A.V.'s plannen dan ook in samenwerking met zijn medewerkers ontstonden. Grenzen zijn hier dan ook niet meer makkelijk te trekken. Een relaas geven van al A.V.'s verwezenlijkingen ware dan ook meteen de geschiedenis van 40 jaar Openbare Werken te Oostende.

Hij was een van de trouwe medewerkers van de bouwlustige Leopold II. De koning noemde hem "un de mes trois A's" (de andere A's waren Alban Chambon en Antoine Dujardin). Eén van de dromen van de Vorst was een ring van promenades rond de stad Oostende. A.V. tekende plannen voor de Koninginnelaan die in 1891-1892 als wandelweg werd aangelegd (deel tussen Bos en Petit Paris).

1893. De ORKESTESTRADE in het midden van de Rotonde in het Kursaal II (Oiop 112) werd meer en meer als een hinder ondervonden. De plaatselijke pers noemde ze niet onterecht "un champignon déplaisant". Het werd A.V. opgedragen een betere oplossing voor de plaatsing van het Kursaalorkest en orgel uit te dokteren. Om een maximum aan plaats op de vloer vrij te houden bleek de constructie van een tribune aangewezen. Eind 1893 werd een voorlopige tribune opgetrokken. Daarmee hadden in jan. 1894 orkest- en orgelproeven plaats. Niet zomaar proeven, maar authentieke concerten, gedirigeerd door de onvolprezen RINSKOPF met Léandre VILAIN aan het orgel. De toegang was vrij ! De jury vond de planning goed en de Gemeenteraad stemde toe voor de definitieve bouw. De tribune werd een soort sterk hellend plateau op zuilen met vrije ruimte onder, maar zo laag mogelijk aangezet (Oiop 113). Het moet een machtig zicht geweest zijn : een "muur" van strenggerokte musici en boven hen het imposante orgelfront !!! Ook de Kon. Loge in 't Kursaal werd door A.V. en zijn medewerkers ontworpen.

1894-95. De plannen voor de nieuwe maritieme installaties beginnen vorm te krijgen. A.V. werkte eraan, samen met de ingenieurs SYMON, DE RAEVE, BOVLE, PIENS, VAN DER SCHUEREN en DEMEY. De laatste jaren van de 19e eeuw waren bijzondere drukke tijden voor de Oostendse dienst van Openbare Werken. In sept. 1895 zag A.V. zich dan ook verplicht de

Gemeenteraad om tijdelijk extra-personeel te verzoeken ten einde het vele tekenwerk van de aan te vatten constructies binnen redelijke termijn te kunnen voltooien.

In sept. 1897 kwamen drie plannen klaar : deze voor de "Ecole gratuite de Garçons", voor de Muziekschool en voor de Stedelijke Gezondheidsdiensten met Dodenhuisje. De gronden waarop de Muziekschool en de Jongensschool werden gebouwd waren na de ontmanteling oorspronkelijk voorzien voor de bouw van een kazerne. Het deel Ieperstraat tussen Amsterdamstraat en Kaïrostraat was toen niet voorzien. Het was pas met de planning van dit schoolcomplex dat men er toe overging het grote terrein te splitsen door het verlengen van de Ieperstraat (1). De gezondheidsdiensten waren voorzien op de hoek Edith Cavellstraat - Lef-fingestraat. In "Le Carillon" van 12.09.97 vindt men uitvoerige beschrijvingen van deze drie plannen. De bouw lijkt me daarvan nogal af te wijken. Detail : de 2 ingangspoorten van het Conservatorium hadden hun reden : één voor de jongens, één voor de meisjes...

In 1889 werd aan de ingenieurs DITTE en VERRAERT het voorstel gedaan om het Watergesticht naar het Bos over te brengen. In sept. 1891 dienden ze bij de Gemeenteraad hun rapport over de bouw van een nieuwe watertoren in. Op 18 sept. 1894 werd door hun toedoen besloten een 38m hoge toren op te richten (1896). Deze hield het niet lang uit want op 6 sept. 1899, stortte hij met veel geraas in elkaar. Foto's van dat spectaculaire gebeuren te zien in ons Heemkundig Museum ! In 1900 werd de watertoren die we nu -en hopelijk nog lange tijd- kennen, opgericht (Oiof 36). De stoere bakstenen toren, imposant met zijn 49,80m. hoogte en zijn kantelen bovenaan illustreert mooi hoe probleemloos de architecten van weleer Middeleeuwse bouwmotieven (kantelen, steunribben) wisten te combineren met eigentijdse noden. (De zgn. "Eerste Steen" aan de voet van de toren dateert pas uit 1923 en heeft dus NIETS met de bouw te maken. Hij memoreert de aanvoer van het BOCQ-water te Oostende in sept. 1923).

Een 12-tal jaren voorgeschiedenis gaan de bouw van de Sint-Jozefskerk vooraf : Op de gronden van het huidige Koninklijk Atheneum aan de L. Spilliaertstraat, werd in 1889 een voorlopige kerk gebouwd. Het waren A.V. en zijn medewerkers die ondertussen de plannen voor een definitieve kerk uittekenden. Zij opteerden voor een gebouw in de neogotische stijl. Op 25 juni 1895 keurde de Gemeenteraad die plannen goed ; toen was men het echter nog niet eens over de plaats waar de nieuwe kerk gebouwd zou worden !!!

In 1897 kon aannemer SANDERS eindelijk een begin maken met de funderingswerken. Op 12 augustus was er een korte plechtigheid t.g.v. de eerste steenlegging. Het jaar daarop werd de eigenlijke bouw aangevat door aannemer DE GRUYSE. De werken schoten vlug op, want op 18 maart 1901 werd de Koninklijke Kerk al in gebruik genomen. Mgr. WAFFELAERT voltrok de wijding. Onnodig een beschrijving te geven : de kerk is nog steeds te bewonderen. Toch een paar cijfers : lengte 76m ; breedte transept 35,5m, hoogte midenbeuk 19,5m ; lengte zijbeuken 25m en 9m hoog. Hoogte toren 77m (2). Alles bijeen een waardig kerkgebouw, naar de beste neogotische tradities.

In 1906 werd een commissie samengesteld die zich moest beraden over de bouw van een nieuwe Vissershaven en Vismijn. Schepen A. DE COCK presideerde de commissie, waarin naast A.V. ook nog A. BORGERS (Voorzitter Handelskamer), VALSCHAERTS (Directeur Vismijn), GOLDER, LIEBAERT, HAMMAN en VAN HOUSBERGHE zetelden. Ze opteerden toen al voor de huidige plaats van vismijn en haven. De vroegste plannen waren er reeds in 1912. Maar pas in 1927 kon de eerste steen gelegd worden.

In 1912 werd A.V. samen met Dr. MOREAUX en Dr. FELIX (die hetzelfde jaar nog zou overlijden) aangesteld als lid van een Commissie die de verschillende aspecten i.v.m. de bouw van een THERMENPALEIS moest bestuderen. We weten evenwel dat VERRAERT er concrete plannen voor uitwerkte, doch dat daar niets in huis is van gekomen.

Al even slecht liep het af met zijn plan voor een Oostendse Industriehaven, die nochtans gesteund werd door de kapitaalkrachtige Graaf de DUDZELE en de goedkeuring van Koning Albert wegdroeg (ca. 1922-23).

Tot zover een greep uit de prestaties van VERRAERT. Er valt nog veel over deze figuur te vertellen : de plannen voor het Atheneum (zijde Rogierlaan), het Labo (3), de Consciencschool aan de Stuiverstraat, zijn medewerking aan de uitbouw van de Opex, enz.

Op 30 april 1926 werd hij tot Hoofdingenieur van de Stadswerken bevorderd. A.V. bleef in dienst tot 30 aug. 1934 en werd toen, 72 jaar oud, op rust gesteld. In oktober 1934 bracht de Gemeenteraad hem hulde. Hij kreeg de titel van Ere-Ingénieur. Hij overleed alhier op 13 dec.1942.

Norbert Hostyn

(met medewerking van de Heer Ir. Pierre Verraert)

Gebruikte afkorting "Oiop" = Y. Vyncke : "Oostende in oude prentkaarten".

- (1) Toen nog de Constantinopelstraat geheten (NVDR)
- (2) Tot de bouw van de nieuwe watertoren en het Europacentrum was het nog steeds het hoogste bouwwerk van Oostende (NVDR)
- (3) Aan het Bosje, nu stempellokaal (NVDR)

- - - - -
HOE MEN CHALETSTRAAT VERTAALDE.

In "La Feuille d'Ostende" van 2.10.1890 lezen we dat een verantwoordelijke stadsambtenaar naast de Fransklinkende benaming "Rue du Chalet" ook voor een zogezegde Nederlandse vertaling had gezorgd.

Toen op de straatnaamplaat te lezen stond "Kaashutstraat" was de hilariteit algemeen. Vlug werd dan ook de plaat verwijderd, want inmiddels had men ontdekt dat chalet het juiste Nederlandse woord was.

O.V.